

Οι 12 Αόρατοι μοναχοί του Αγίου Όρους

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#)

Η παράδοση χάνεται στα βάθη των αιώνων. Παρ' όλα αυτά, διατηρείται αμείωτα ζωντανή: δώδεκα αόρατοι καλόγεροι κατοικούν στην κορυφή του Άθω, μερικές φορές εμφανίζονται για λίγο και χάνονται ξανά στην «ανυπαρξία» τους. Δώδεκα παράξενοι άγιοι, που προκαλούν τη σκέψη και τη φαντασία μας. Πόσο μυθικοί και πόσο πραγματικοί άραγε είναι;

Στο Άγιον Όρος υπάρχει μια παλαιά και άγραφη παράδοση που λέει ότι κοντά στην κορυφή του Αθωνα χειμώνα-καλοκαίρι ζουν, τρεφόμενοι από την ευχή, δώδεκα μοναχοί αόρατοι. Όταν ένας απ' αυτούς κοιμηθεί, άλλος τον αντικαθιστά. Και η δωδεκάδα μένει πάντοτε... ακεραία, χωρίς να της λείπει κανείς.

Λέγεται ότι κάποιοι τους είδαν και αμέσως τους έχασαν. Κάποιοι άλλοι τους είδαν και χάθηκαν μαζί τους. Ένας νέος υποτακτικός είδε έναν απ' αυτούς. Διηγήθηκε στον γέροντά του το γεγονός και ο γέροντας του είπε «έπρεπε να τον ακολουθήσεις».

Αρχιμανδρίτης Βασίλειος Γοντικάκης Προηγούμενος της Μονής Ιβήρων Αγίου

Όρους

Μαρτυρία επίσημη δεν υπάρχει για τους περιβόητους -κατά τα άλλα- δώδεκα άορατους μοναχούς του Αγίου Όρους. Στο εύλογο και λογικό ερώτημα: θρύλος ή πραγματικότητα; δεν υπάρχει «λογική» απάντηση.

Η μόνη απάντηση έρχεται αβίαστα και φυσικά από τον π. Βασίλειο, στο παραπάνω παλαιότερο κείμενο του, λίγο πιο κάτω: «Το γεγονός είναι ότι η πραγματικότητας στο Όρος είναι Θρύλος». Δεν είναι άλλωστε λίγοι οι επισκέπτες του Άθω που, ενώ ξεκίνησαν για βόλτα αναψυχής ή διερευνητική εκδρομή στο βουνό αυτό της Χαλκιδικής, στο τέλος έφτασαν να αναρωτιούνται αν ήταν πραγματικότητα όλο εκείνο που έζησαν κατά την παραμονή τους στο Άγιο Όρος.

Σε τέτοιον τόπο λοιπόν, που γεννά αισθήσεις και εμπειρίες απρόσμενες, ακόμη και στους πιο «υλιστές» επισκέπτες του, τίποτε δεν θα μπορούσε να είναι πραγματικά α-φύσικο, πολλά όμως μπορούν να είναι «ονειρικά φυσικά».

ΜΥΣΤΙΚΑ ΣΤΑ ΒΑΘΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ...

Είναι εξαιρετικά δύσκολο, αν όχι αδύνατο, να ξετυλίξει κάποιος το νήμα αυτής της αγιορείτικης παράδοσης και να βρει την αρχή του. Πριν από λίγο καιρό, παρέα πολύ καλών φίλων μου επισκέφτηκε διάφορες μονές του Αγίου Όρους, όπου, μεταξύ πολλών άλλων ερωτημάτων, έθεταν στους μοναχούς -αλλά και σε τακτικούς χρόνιους επισκέπτες- το ερώτημα, τι γνωρίζουν για τους δώδεκα άορατους.

Δεν ήταν λίγοι αυτοί, λαϊκοί και μοναχοί, που γέλασαν ή και σάρκασαν με την ερώτηση. «Μα είναι δυνατόν να ασχολείστε με τέτοια πράγματα;», «Μα πιστεύετε ακόμη σε τέτοια παραμύθια;», ήταν κάποιες από τις απαντήσεις που έλαβαν. Αυτό όμως που κυρίως εισέπραξαν από την πλειονότητα όσων ρώτησαν, ήταν καταρχήν η κρυψίνια και η επιφυλακτικότητα. Κανείς δεν είχε διάθεση να μιλήσει, όσοι γνώριζαν κάτι δεν μπορούσαν να το πουν, επειδή «τους το είχαν μυστικά εμπιστευτεί», όπως έλεγαν.

Τα μόνα «στοιχεία» που συνέλεξαν ήταν ότι η «ομάδα» των δώδεκα άορατων αποτελεί πραγματικότητα μακραίωνη, η οποία παρέμενε απόλυτα μυστική για πάρα πολλές δεκαετίες. Πριν από μερικά χρόνια όμως (κανένας δεν ξέρει πόσα χρόνια), η ύπαρξη αυτών διέρρευσε από τον πνευματικό πατέρα ενός από αυτούς τους δώδεκα, ο οποίος καλοπροαίρετα μίλησε κάπου για την ύπαρξη τους.

Είναι αξιοσημείωτο ότι κανένας δεν θέλησε να αναφέρει το όνομα του εν λόγω πνευματικού, ενώ όλοι όσοι είπαν τα παραπάνω, γνώριζαν το όνομα του. Τόνιζαν μάλιστα ότι από τότε που διέρρευσε αυτή η πληροφορία, πολλά έχουν λεχθεί, αλλά

στην πραγματικότητα δεν υπάρχει καμία άλλη αξιόπιστη μαρτυρία από πρώτο χέρι.

Κατά γενική πεποίθηση, οι δώδεκα ζούνε κυρίως στην κορυφή του Άθω, πολλές φορές όμως μπορεί κάποιος να τους δει (αν έχει αντίστοιχο χάρισμα), σε οποιοδήποτε μέρος του Αγίου Όρους. Έχουν ξεπεράσει τις ανάγκες της φύσης, γι' αυτό δεν χρειάζονται τροφή, αλλά τρέφονται επαρκώς με την ευχή του Ιησού (πρόκειται για το γνωστό Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησόν με).

Είναι εύλογο βέβαια αυτή η αναφορά να γεννά υποψίες και δυσπιστίες, αφού έρχεται σε κατακόρυφη αντίθεση με την ανθρώπινη λογική μας. Πρόκειται ίσως για την πραγματικά δυσεύρετη στην εποχή μας εμπειρία των «χωμάτων» ανθρώπων, ανθρώπων σαν εμάς, να ζουν μέσα στην άχρονη και άκτιστη αλήθεια του Αγίου Πνεύματος. Πρόκειται για βίωμα που δεν μπορεί να μεταδοθεί με λόγια, ούτε φυσικά να αποδειχθεί με μαθηματική -ή οποια-δήποτε άλλη- λογική.

Πολλοί επισκέπτες του Άθω, αλλά και πολλοί καλόγεροι αναφέρουν ότι σε περιπλανήσεις τους στο βουνό ή κατά τη διάρκεια της μοναχικής προσευχής τους, είχαν την έντονη, διαρκή και βέβαιη αίσθηση της παρουσίας κάποιου κοντά τους, ενώ δεν φαινόταν κανείς.

Ξαφνικά εμφανίστηκε κάποιος «από το πουθενά», άλλοι αναφέρουν ότι τούς μίλησε και άλλοι ότι ήταν αμίλητος, κι ότι όπως ξαφνικά εμφανίστηκε, το ίδιο απρόσμενα εξαφανίστηκε.

Πρωτάκουσα γι' αυτούς πριν από λίγα χρόνια από έναν φίλο μου που ονομάζεται Τρύφωνας - όνομα όχι ιδιαίτερα συνηθισμένο, το αναφέρω επειδή έχει κάποια σημασία στην εμπειρία που μου μετέφερε.

Είχε επισκεφτεί τότε για πρώτη φορά το Άγιο Όρος (κατά τα επόμενα χρόνια έγινε τακτικός επισκέπτης του) με διάθεση καλοπροαίρετη, αλλά ιδιαίτερα δύσπιστη, θεωρώντας τον εαυτό του «άθεο σκεπτικιστή», όπως έλεγε. Φιλοξενήθηκε σε κάποιο παραλιακό μοναστήρι, συγκεκριμένα στη Μονή του Οσίου Γρηγορίου.

Νωρίς το απόγευμα, την πρώτη μέρα της άφιξης του, βγήκε για να περπατήσει στη μεγάλη παραλία. Απολάμβανε τη γαλήνη του τοπίου, χωρίς σκέψεις, όταν ξαφνικά βλέπει κάποιον να τρέχει με απίστευτη ταχύτητα, όπως μου είπε, προς το μέρος του και να κουνά τα χέρια του, σαν για να τραβήξει την προσοχή του. Δεν υπήρχαν άλλοι άνθρωποι εκείνη την ώρα σ' εκείνο το σημείο.

Πλησιάζοντας, ακούει να του φωνάζει με λαχτάρα: «Τρύφωνα... Τρύφωνα... είδα τον Θεό, μίλησα μαζί Του! Μεγάλη μέρα σήμερα...». Όταν έφτασε κοντά του σταμάτησε, τον κοίταξε στα μάτια και με άπλετο χαμόγελο τού είπε

λαχανιασμένος απ' το πολύ τρέξιμο: «Είμαι πολύ χαρούμενος σήμερα, Τρύφωνα, γι' αυτό τρέχω...».

Ήταν μισόγυμνος κι έμοιαζε με τρελό. Ξαφνιασμένος ο φίλος μου και πριν καν προλάβει να τον ρωτήσει, τουλάχιστον, πού ήξερε το όνομα του, ο «τρελός καλόγερος» εξαφανίστηκε. «Δεν θα ξεχάσω ποτέ την ένταση των ματιών του που έλαμπαν από ευτυχία», μου είπε αργότερα ο Τρύφωνας.

Όταν διηγήθηκε την εμπειρία του στους καλόγερους του μοναστηριού που τον φιλοξενούσε, ομόφωνα όλοι τού είπαν ότι πρόκειται σίγουρα για έναν από τους δώδεκα αόρατους... Από τότε μέχρι σήμερα δεν είδε ξανά κανέναν στα πολυάριθμα ταξίδια του σε διάφορες περιοχές του Αθω.

ΔΩΔΕΚΑ ΑΟΡΑΤΟΙ ΦΥΛΑΚΕΣ

Πολύ συχνά, οι μυστηριώδεις αυτοί «αόρατοι» ή «ανύπαρκτοι» (με την έννοια του ακραία ταπεινού) καλόγεροι χαρακτηρίζονται ως «φύλακες». Ο χαρακτηρισμός αυτός μάλιστα, παίρνει πολλές φορές σπουδαιότητα μεγαλύτερη από την ιδιότητα τους ως «αόρατοι».

Τι είναι αλήθεια αυτό που φυλάνε; Πάλι δεν θα βρούμε μία και μόνη απάντηση στο ερώτημα, αλλά διάφορες, όχι κατ' ανάγκη ετερόκλητες μεταξύ τους, απαντήσεις. Ο π. Βασίλειος ο Ιβηρίτης αναφέρει ότι «φυλάνε», «κρατούν» τη ζωή την ίδια στο Άγιο Όρος και αποτελούν ευλογία για όλον τον κόσμο.

Κάποιοι άλλοι τούς χαρακτηρίζουν ως φύλακες της Ορθοδοξίας και του Ελληνισμού. Υπάρχει μάλιστα διαδεδομένη -μεταξύ αυτών που πιστεύουν στην ύπαρξη τους- η άποψη ότι συγκεντρώνονται και οι δώδεκα σε κάποιο μέρος της κορυφής του Αθω (κάθε φορά σε διαφορετικό σημείο, αλλά πάντα στην κορυφή), όποτε προκύπτει στην κοινωνία κάποιο εθνικό ή πίστεως θέμα-πρόβλημα.

Πώς γίνεται η συνεννόηση μεταξύ τους για τον τόπο και χρόνο της συνάντησης; Όπως ίσως ήδη καταλάβατε, αυτή γίνεται με κάποιον τρόπο που εμείς μπορούμε να αντιληφθούμε ως «τηλεπαθητικό». Δώδεκα άνθρωποι που κατάφεραν να ξεπεράσουν τη φύση σε κάθε απαίτηση της και να πνευματοποιηθούν κατ' ουσίαν, δεν είναι δυνατό παρά να επικοινωνούν μεταξύ τους επαρκώς, πνευματικά και μόνο.

Υπάρχει έντονη μεταξύ των μοναχών η πίστη ότι οι δώδεκα άορατοι «συγκάτοικοι» τους προσπαθούν να περιφρουρούν από απειλές και να φυλάττουν ιδιαίτερα αυτό που ονομάζουμε «Ελληνισμό», ό,τι κι αν σημαίνει στις συνειδήσεις μας.

Για το λόγο αυτόν μάλιστα πιστεύεται ότι αποτελούν τη φυσική συνέχεια του αρχαιοελληνικού δωδεκάθεου, επιπλέον και για το λόγο της σύμπτωσης του αριθμού τους. Παρενθετικά δεν μπορώ να μην αναφέρω πως για άλλη μια φορά γίνεται αξιοσημείωτο το γεγονός ότι οι Αγιορείτες (και συνεπώς η ορθόδοξη παράδοση της οποίας είναι φορείς) δεν απορρίπτουν το αρχαίο ελληνικό πνεύμα, αλλά συνδέονται σε φυσική συνέχεια μαζί του και το αφομοιώνουν μετουσιώνοντας το σε νέα πραγματικότητα.

ΑΕΙΚΙΝΗΤΗ ΣΤΑΣΗ;

Άνθρωποι που έγιναν εν ζωή αύρες, άνθρωποι που πραγματοποιούν την ύψιστη δράση στην κατάσταση της ησυχίας, άνθρωποι που δεν προσεύχονται πια, αλλά έγιναν οι ίδιοι προσευχή, άνθρωποι που κατάφεραν τέτοια ύψη ταπείνωσης, ώστε πέρασαν στην ανυπαρξία πριν να πεθάνουν.

Και μέσα από την «ανυπαρξία» τους μπορούν να παρέχουν σε όσους τους γνωρίσουν, όλα όσα δεν μπόρεσε κανένας σημαντικός ή ασήμαντος κοσμικός να τους παράσχει. Σημαντικότερο απ' όλα: η πνοή της ελευθερίας. Δεν διδάσκουν με λόγια κανένα δόγμα ή αρχή πίστης, αλλά εμπνέουν με την ύπαρξη τους και μεταδίδουν την απίστευτη δύναμη τους απέναντι σε κάθε δουλική αναγκαιότητα.

Η ευλογία τους διαχέεται σε σημείο που να αποτελεί δύναμη συνεκτική της κτίσεως. Η ανωτερότητά τους απέναντι σε κάθε ανάγκη και η γενναιότητα της αγάπης τους που τίποτε δεν αποζητά, παραμένουν για μας καταστάσεις ύπαρξης ανερμήνευτες. Λένε πως κάθε σύναξη τους συνοδεύεται μοιραία από λαμπρότατο φως στο σημείο της συνάντησης. Δεν αποκλείεται αυτοί οι ίδιοι να είναι το φως, υπάρξεις σωματικές, φωτεινές και άσαρκες.

Παραμύθι; Υπερβολή; Ψέμα υποκινούμενο από σκοταδιστές για χειραγώγηση των αφελών; Ίσως... Ίσως κι όχι... Αυτές οι ερωτήσεις μοιάζουν με το μεγάλο ερώτημα: «Υπάρχει Θεός»; Πώς να απαντηθεί με ναι ή όχι και πώς να αποδειχθεί η όποια απάντηση;

Αξίζει νομίζω να σας πω αυτά που μου ανέφερε ο Θανάσης, φίλος αγιογράφος που επισκέπτεται κατά καιρούς το μοναστήρι της «Μικράς Αγίας Άννας», για λόγους κυρίως επαγγελματικούς.

Το μοναστήρι βρίσκεται σε μεγάλο ύψος και η θέα που μπορεί κάποιος να απολαύσει από εκεί είναι, όπως λένε, μοναδική. Πριν από έναν περίπου μήνα ο Θανάσης ξαναβρέθηκε εκεί και το βράδυ, όπως συνήθιζε, βγήκε με το φακό του για περίπατο. «Είχε κρύο και υπέροχη διαφάνεια», μου είπε. Δεν είχε ύπνο και αφέθηκε να περιπλανηθεί μέσα στη νύχτα, ώσπου έφτασε στα Κατουνάκια. Δεν ήταν άλλωστε η πρώτη φορά που έκανε ανάλογες νυχτερινές βόλτες στο Άγιο Όρος.

Ξαφνικά άκουσε, πολύ κοντά του, έντονο θόρυβο μέσα από τα δέντρα και τους ψηλούς θάμνους. Τρόμαξε, έστρεψε το φακό του προς το μέρος απ' όπου ερχόταν ο θόρυβος κι ενστικτωδώς έσκυψε για να πιάσει κάποιο ξύλο ή πέτρα ή οποιοδήποτε «όργανο άμυνας» για τον κίνδυνο που τον απειλούσε.

Προς στιγμή νόμισε ότι ήταν κάποιο μεγάλο ζώο. Άκουσε για δεύτερη φορά, πιο δυνατό τον ήχο. Με το φακό του σταθερά στραμμένο προς τα εκεί και αρκετά τρομαγμένος, είδε ξαφνικά μπροστά του μια ψιλόλιγνη, φωτεινή σιλουέτα, έναν άντρα γυμνό και πολύ αδύνατο με γενειάδα που έφτανε μέχρι τα γόνατά του.

Η λαμπερή ύπαρξη τού χαμογέλασε ήρεμα, έκανε μπροστά του μετάνοια κι εξαφανίστηκε χωρίς να πει τίποτα, αφήνοντας θεϊκή γαλήνη στο χώρο και τον Θανάση να κοιτά ακίνητος και ξαφνιασμένος μέσα στο τσουχτερό κρύο.

«Απ' το χαμόγελο του θαρρείς ξεχυνόταν όλου του κόσμου η αγάπη», μου είπε όταν επέστρεψε. «Δεν είπε τίποτα, μου έδωσε όμως τόση δύναμη όση δεν θα μου έδιναν όλες οι φιλολογίες μαζεμένες...», έλεγε συνεπαρμένος.

Οι μαρτυρίες ανθρώπων που τους συνάντησαν μιλούν για άρρητη γλυκύτητα και έκχυση αγάπης, δίχως προϋποθέσεις και σχόλια. Για δυναμισμό μέσα στη σιωπή και στη γαλήνη. Για ολική δύναμη που δεν μπορεί να εκφραστεί. Για αρμονία εσωτερική και ταυτόχρονα με το εξωτερικό περιβάλλον.

Για άλλης ποιότητας ελευθερία που κανένα κοινωνικό, πολιτικό ή θρησκευτικό πρότυπο δεν μπόρεσε να εμπνεύσει και να πραγματώσει.

ΣΤΟ ΑΓΙΟ ΟΡΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΑ ΑΠ' ΑΥΤΟ...

Στη θρησκεία, το «θαύμα» αποτελεί τομή στη φύση. Στην πίστη, το «θαύμα» είναι το φυσικό. Οι «άγιες» υπάρξεις είναι οι φυσιολογικές υπάρξεις. Γι' αυτούς που

έχουν δεχτεί τη χάρη του Αγίου Πνεύματος τίποτε δεν είναι αφύσικο.

Πρόκειται βέβαια για κατάσταση ύπαρξης που οι περισσότεροι από εμάς δεν γνωρίζουμε, το γεγονός όμως ότι εμείς είμαστε φτωχοί από αυτό το βίωμα δεν σημαίνει ότι η κατάσταση αυτή δεν υπάρχει.

Οι δώδεκα «αόρατοι» παραμένουν δώδεκα επί αιώνες, όχι επειδή ζουν στην αιωνιότητα, αλλά επειδή αντικαθίστανται κάθε φορά που κάποιος αφήνει οριστικά αυτόν τον κόσμο. Η διατήρηση αυτού του αριθμού μάλιστα, σύμφωνα με την παράδοση, είναι απαραίτητη για τη σωτηρία της υλικής κτίσης ή μέρους αυτής.

Μοιάζει σαν οι δώδεκα αρχαίοι Έλληνες θεοί του Ολύμπου -οι δώδεκα απεικονίσεις των φυσικών δυνάμεων- να μεταποιήθηκαν σε δώδεκα τιέραν της φύσεως υπάρξεις, οι ανθρωπόμορφοι θεοί να εξελίχθηκαν αβίαστα σε «θεόμορφους» ανθρώπους και να μετακόμισαν στο άλλο βουνό, στον Άθω της Χαλκιδικής.

Στα αυτιά και στη διάνοια πολλών, φαντάζει παραμύθι. Γι' αυτούς εκεί επάνω, στην κορυφή του Άθω, είναι αυτονόητη πραγματικότητα. Για εμένα προσωπικά αποτελεί μυστήριο, εξ ορισμού ανεξιχνίαστο, που δεν περιορίζεται βέβαια γεωγραφικά στο Άγιο Όρος, που δεν περιορίζεται γενικότερο σε κανέναν τόπο.

Το μυστήριο των δώδεκα αοράτων μοναχών στην κορυφή του Άθω, μέσα στη συνείδηση μου συγγενεύει με το μυστήριο της σιωπής του θεού, η οποία ξεπερνάει καθετί αισθητό, οι περισσότεροι όμως το έχουμε αισθανθεί με βεβαιότητα μοναδική.

Η πνοή, το πνεύμα, η ευλογία των αοράτων εκτείνεται σε οποιονδήποτε μπορεί να την αισθανθεί ως οικεία, οπουδήποτε κι αν βρίσκεται. «Το πνεύμα πνέει όπου θέλει», σύμφωνα με τη γνωστή ρήση και φυσικά αγγίζει οποιουδήποτε βρει να έχουν στοιχεία συγγενικά μαζί του.

Είμαι από τους ανθρώπους που δεν πιστεύουν σε τίποτε μετα-φυσικό. Πιστεύω στη δυνατότητα ύπαρξης των υπερ-φυσικών πραγμάτων και καταστάσεων, στην υπέρβαση δηλαδή των δεδομένων της φύσης, αλλά όχι σε καταστάσεις «μετά τη φύση». Γι' αυτό δεν μπόρεσα ποτέ να θεωρήσω την ιδιότητα του «μη ορατού» των δώδεκα μοναχών, ως κατάσταση μεταφυσική.

Θεωρώ ότι γίνονται αόρατοι, «ανύπαρκτοι», μέσα από την άκρα ταπείνωση, την εκούσια και ολοκληρωτική διαγραφή της ύπαρξής τους, την οδυνηρή συντριβή κάθε προσδιορισμού του «εγώ» (ακόμη και των θεωρούμενων «καλών» και θετικών), μέσα από την ελεύθερη και απόλυτη αγάπη που δεν γνωρίζει υστεροβουλίες, γιατί προέρχεται από υπάρξεις που εκμηδένισαν τις ανάγκες.

Μ' αυτήν την έννοια, η αντηλιά των αόρατων εκτείνεται πέρα από τα όρια του Άθω, σε κάθε ασκητή της ταπείνωσης και της μηδένισης του «εγώ», σε κάθε «σαλό» που καταισχύνει τη σοφία των σοφών, σε κάθε άνθρωπο, μοναχό ή κοσμικό, που αγάπησε τόσο πολύ τον Θεό, ώστε «ηρπάγη» κοντά Του, ενώ συνέχιζε την ύπαρξη του σ' αυτήν τη ζωή και σ' αυτήν τη γη...

Φυσικά δεν μπορώ, προσωπικά εγώ, να γνωρίζω και να μιλήσω για τη βέβαιη ύπαρξη ή βέβαιη μυθολογία αυτών των μοναχών, μπορώ όμως με βεβαιότητα να πω ότι, εφόσον μπορούμε να γίνουμε μέτοχοι των καταστάσεων που οδηγούν σ' αυτήν την ενεργητική και δημιουργική «ανυπαρξία», οι δώδεκα μοναχοί θα ζουν πάντα μέσα στους μετόχους αυτών.

ΑΝΤΑΥΓΕΙΑ ΚΑΛΟΣΥΝΗΣ...

Οι αόρατοι της κορφής του Άθωνα είναι οι ταπεινοί, οι απλοί και ασήμαντοι οι πλήρεις Πνεύματος Αγίου που κυκλοφορούν μεταξύ μας.

Κάνουν τη ζωή παράδεισο. Και ενώ σου χαρίζουν ό,τι πολύτιμο βρήκες στον κόσμο, δεν ζητούν καμμιά ανταμοιβή.

Δεν θεωρούν τον εαυτό τους μεταξύ των ζώντων. Δεν έχει, κατ' αυτούς, καμμιά αξία η ύπαρξή τους. Ό,τι έχουν το οφείλουν στον Θεό. Έτσι καταλήγουν να είναι μια ανταύγεια καλωσύνης προς όλους, φανερώνοντας την αγάπη του Θεού προς τον κόσμο ολόκληρο. Αυτοί αγιάζουν το Όρος.

Σε κάνουν να αγαπάς τη ζωή, και σου ανοίγουν ορίζοντες ελευθερίας. Σου δίδουν όλα όσα δεν μπόρεσαν να σου δώσουν οι «σοφοί και συνετοί».

Αυτοί δεν παρέρχονται και δεν χάνονται, έστω και αν περάσουν αιώνες. Βρίσκονται εδώ και παντού ως ευλογία και κουράγιο ανερμήνευτο.

Το παραπάνω είναι απόσπασμα από το κείμενο του π. Βασιλείου Γοντικάκη, με το οποίο άρχισα. Η πληρότητα της γραφής του πάνω στο δέμα αυτό είναι απόλυτη.

Συνήθως, όταν αυτο-αποκαλύπτονται, ταυτόχρονα αποκαλύπτουν. Κι αυτό που αποκαλύπτουν βρίσκεται μέσα στον άλλον που έχουν απέναντι τους και που ο ίδιος

πιθανόν να μην το είχε ποτέ συνειδητοποιήσει. Η επαφή μαζί τους δεν συγκινεί, συγκλονίζει. Όπως η αστραπή με τη λάμψη της, οξύτατη και σύντομη. Όπως ο Θεός, τριανταχού παρών και ταυτόχρονα υπερφυσικός. Όπως οι άγιοι, αφύσικα δυνατοί μέσα στην άκρα ταπείνωση.

Δεν νομίζω ότι έχει σημασία τι πιστεύει η διάνοια μας. Ο καθένας μπορεί να πιστεύει, να απιστεί, να προσεύχεται ή να χλευάζει, να σέβεται ή να σαρκάζει... Ο καθένας μπορεί να σταθεί με την απόλυτη προσωπική του ελευθερία απέναντι σ' αυτό το μυστήριο. Κανένας δεν είναι «καλύτερος» ή «χειρότερος», εφόσον η άκρα ταπείνωση των αόρατων μπορεί να τους εμπεριέξει όλους με την ίδια αγάπη.

Πηγές:Μ. Σταματίδου - Τα Μυστικά των Ελλήνων 2005

Εφημερίδα ΤΟ ΒΗΜΑ, 1997- fdathanasiou.wordpress.com